

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2003-02-13

Närvarande: f.d. justitierådet Hans Danelius, regeringsrådet Gustaf Sandström, justitierådet Dag Victor.

Enligt en lagrådsremiss den 6 februari 2003 (Finansdepartementet) har regeringen beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i mervärdesskattelagen (1994:200),
2. lag om ändring i skattebetalningslagen (1997:483).

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av ämnesrådet Eva Posjnov.

Förslagen föranleder följande yttrande av Lagrådet:

Allmänt

Flertalet av de nya lagregler som föreslås i remissen har till syfte att i svensk lag omsätta bestämmelserna i artikel 1 i rådets direktiv 2002/38/EG av den 7 maj 2002 om ändring och ändring för begränsad tid av direktiv 77/388/EEG vad gäller mervärdesskatteordningen för radio- och televisionssändningar samt vissa tjänster som tillhandahålls på elektronisk väg. Enligt artikel 4 i direktiv 2002/38/EG skall artikel 1 tillämpas under en period om tre år från och med den 1 juli 2003, alltså fram till den 1 juli 2006. Vad som därefter skall gälla är en öppen fråga. I punkt 10 i direktivets preambel sägs att den treåriga giltighetstiden skall kunna förlängas av praktiska skäl men att bestämmelserna under alla omständigheter utifrån vunna erfarenheter bör ses över inom treårstiden. Avsikten är,

enligt vad som uppges i remissen (s. 32 och 56 f.), att EG-staterna skall söka komma överens om en ordning som bygger på mer långtgående tekniska lösningar men att, om detta inte lyckas, rådet på förslag av kommissionen skall förlänga den nu införda temporära ordningen.

Någon tidsbegränsning av de nya lagreglernas giltighet föreslås emellertid inte i remissen. Detta kan visa sig vara en fördel om den temporära ordningens giltighetstid förlängs efter utgången av treårsperioden. Om den däremot då ersätts av nya regler och de lagbestämmelser som grundar sig på det nu framlagda förslaget inte hunnit anpassas till de nya reglerna, kan problem uppkomma. Enligt remissen har i ett sådant fall den EG-rättsliga grunden för de svenska lagreglerna bortfallit, varför dessa inte längre kan tillämpas, även om de inte har tidsbegränsats (remissen s. 57). Att de svenska lagreglerna i ett sådant fall automatiskt och i sin helhet inte skulle kunna tillämpas är emellertid inte givet. Det kan ju tänkas bl.a. att dessa regler delvis är förenliga med den nya ordningen inom EG och att de därför i vissa delar kan förbli gällande. I vart fall uppkommer betydande osäkerhet om rättsläget intill dess de gällande lagreglerna ersatts av nya regler, och det är dessutom otillfredsställande att lagregler formellt är i kraft, trots att de helt eller delvis inte längre skall tillämpas.

För att undvika rättsosäkerhet finner Lagrådet det lämpligt att i lagtexten – såväl i mervärdesskattelagen som i skattebetalningslagen – markera sambandet med direktivet. Bestämmelser härom kan utformas så att det blir klart att de ifrågavarande reglernas giltighet är beroende av att bestämmelserna i direktivet fortsatt är gällande. En formulering av följande slag skulle tillgodose detta syfte:

"Bestämmelserna i - - - har till syfte att ge effekt åt rådets

direktiv 2002/38/EG av den 7 maj 2002 om ändring och ändring för begränsad tid av direktiv 77/388/EEG vad gäller mervärdesskatteordningen för radio- och televisionssändningar samt vissa tjänster som tillhandahålls på elektronisk väg. De skall därför tillämpas endast så länge bestämmelserna i artikel 1 i detta direktiv gäller."

Det kan vidare ifrågasättas om det är lämpligt att i mervärdesskattelagen och skattebetalningslagen, vilka är avsedda att gälla under lång tid, införa bestämmelser med kort tidsbegränsad giltighet (jfr Lagrådets yttrande i prop. 2001/02:45 s. 79). Lagrådet finner emellertid lagstiftningsmetoden försvarlig i detta fall, där bestämmelserna efter tre år skall antingen fortsätta att gälla eller ersättas med nya liknande bestämmelser.

Förslaget till lag om ändring i mervärdesskattelagen

5 kap. 7 §

Paragrafen består av tre stycken. Första stycket gäller tjänster som är omsatta inom landet och tredje stycket tjänster som skall anses omsatta utomlands. I andra stycket definieras de tjänster som första och tredje styckena skall tillämpas på. Detta är enligt Lagrådets mening en egendomlig disposition av paragrafen. Det synes naturligt att låta andra och tredje styckena byta plats, vilket medför att förutsättningarna för att en tjänst skall vara omsatt inom eller utom landet anges först och att det därefter preciseras vilka slags tjänster det i båda fallen är fråga om.

Förslaget till lag om ändring i skattebetalningslagen

10 a kap.

4 §

I paragrafen behandlas fall då en näringsidkare skall få välja att redovisa och betala svensk skatt i ett annat EG-land. Med den föreslagna formuleringen är emellertid paragrafen oklar till sitt innehåll. Lagrådet föreslår att den omformuleras på följande sätt:

"Om den som är skattskyldig i Sverige med avseende på tjänster som omfattas av 2 § innehar ett identifieringsbeslut i ett annat EG-land, skall han redovisa och betala skatten enligt bestämmelserna i detta land."

13 §

Enligt paragrafen skall ett beslut om mervärdesskatt anses ha fattats i enlighet med en e-handelsdeklaration som lämnats på rätt sätt. Innebörden av uttrycket "på rätt sätt" är i detta sammanhang oklar, och orden bör enligt Lagrådets mening kunna utgå.

Eftersom med e-handelsdeklaration endast torde åsyftas en deklaration som getts in till svensk skattemyndighet (jfr föreslagna 12 §), bör paragrafen kompletteras med en bestämmelse som gör det klart att ett beslut skall anses ha fattats även i det fallet att en motsvarande deklaration lämnats till skattemyndighet i annat EG-land. Bestämmelsen kan då få följande avfattning:

"Om en e-handelsdeklaration har lämnats, anses ett beslut om mer-
värdesskatten ha fattats i enlighet med deklarationen. Detsamma
gäller i fråga om en deklaration som har lämnats till myndighet i
ett annat EG-land i enlighet med de motsvarande bestämmelser som
gäller i detta land."

Rubriken före 20 §

Om Lagrådets förslag nedan rörande 23 § godtas, kommer
bestämmelserna under denna rubrik att uteslutande gälla bestäm-
melser i andra delar av skattebetalningslagen. Rubriken kan då
omformuleras till "Tillämpning av bestämmelser i andra kapitel".

23 §

Paragrafen är endast av informativ karaktär. Upplysning lämnas om
var bestämmelser om förfarandet för utbyte av information och över-
föring av pengar inom EG kan återfinnas. Informationen synes
nästan enbart riktad till myndigheter och kan, om den över huvud
taget anses behövlig, lämpligen få sin plats i andra föreskrifter än lag.
Paragrafen bör därför utgå.